

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини»

**НА ТЕМУ: «УДОСКОНАЛЕННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ
ВІДНОСИН УКРАЇНА-ТУРЕЧЧИНА»**

Виконавець:
студент 43 групи ФМЕ
Уйсал Велі Деніз _____
/підпис/

Науковий керівник:
к.е.н, доцент
Воронова Олена Вікторівна _____ /
підпис

Одеса 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасному світі зовнішньоторговельні відносини відіграють ключову роль у розвитку економік кожної країни. Правильно організована торгівля може сприяти не лише економічному зростанню, але і політичній стабільності. Україна та Туреччина, як дві важливі країни Євразії, є активними учасниками міжнародної торгівлі. Однак, потенціал їхніх взаємних торговельних відносин ще не в повній мірі реалізований. У зв'язку з цим, аналіз та удосконалення зовнішньоторговельних відносин між Україною та Туреччиною стає актуальним напрямком дослідження.

Автори, які вже досліджували цю тему, зокрема Н. Гавриленко, А. Бобровицький, М. Замікула та інші, зробили значний внесок у вивчення теоретичних та практичних аспектів зовнішньоторговельних відносин. Однак, динаміка міжнародного торговельного середовища та внутрішніх умов обох країн вимагає постійного оновлення та удосконалення підходів до аналізу та регулювання цих відносин.

Мета дослідження полягає в аналізі зовнішньоторговельних відносин між Україною та Туреччиною та виявленні шляхів їх удосконалення.

Задачі дослідження включають:

1. Вивчення теоретичних аспектів зовнішньоторговельних відносин.
2. Аналіз стану та динаміки зовнішньоторговельних відносин між Україною та Туреччиною.
3. Визначення ключових проблем та викликів у цих відносинах.
4. Вивчення міжнародного досвіду в регулюванні зовнішньоторговельних відносин.
5. Розробка рекомендацій щодо удосконалення зовнішньоторговельних відносин між Україною та Туреччиною.

Об'єкт дослідження – це зовнішньоторговельні відносини між Україною та Туреччиною.

Предмет дослідження – це проблеми та перспективи розвитку зовнішньоторговельних відносин між Україною та Туреччиною.

Методи дослідження включають статистичний аналіз, порівняльний аналіз, методи економічної динаміки. Для обробки та аналізу даних використовувались комп'ютерні програми, такі як Microsoft Excel.

Інформаційна база дослідження включає наукові статті та монографії українських та зарубіжних вчених, законодавчі акти України та Туреччини, статистичні дані Державної служби статистики України та Турецької статистичної служби, матеріали міжнародних організацій.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (51 найменування). Загальний обсяг роботи становить 71 сторінки. Основний зміст викладено на 65 сторінках. Робота містить 11 таблиць, 16 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

РОЗДІЛ 1. «ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНА-ТУРЕЧЧИНА». У цьому розділі розглядаються основні поняття, принципи та теорії, пов'язані з міжнародною торгівлею та зовнішньоторговельними відносинами між Україною та Туреччиною. Вивчаються методологія дослідження, основні теорії міжнародної торгівлі, механізми прямих іноземних інвестицій та міжнародної співпраці, а також фактори, що впливають на розвиток зовнішньоторговельних відносин між країнами.

РОЗДІЛ 2. «АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ТУРЕЧЧИНОЮ». У другому розділі проводиться аналіз стану та динаміки зовнішньоторговельних відносин між Україною та Туреччиною. Розглядається географічна та галузева структура торгівлі та інвестицій, а також досліджуються вплив політичних, економічних та соціальних чинників на двосторонню співпрацю.

РОЗДІЛ 3. «ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ТУРЕЧЧИНОЮ». У третьому розділі розглядаються основні проблеми, які заважають розвитку зовнішньоторговельних відносин між Україною та Туреччиною, і пропонуються можливі шляхи їх вирішення. Основу розділу складає аналіз існуючих проблем, а також розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності зовнішньоторговельної співпраці, створення сприятливих умов для розвитку торгівлі та інвестицій, і розробка заходів щодо покращення міжнародної співпраці.

ВИСНОВКИ

1. Теоретичні аспекти зовнішньоторговельних відносин між Україною та Туреччиною були досліджені. Було виявлено, що торговельні відносини між країнами становлять важливу частину їхньої економіки, сприяючи розвитку промисловості, технологій та інфраструктури.

2. Зарубіжний досвід регулювання зовнішньоторговельних відносин було вивчено і проаналізовано. Було підкреслено значення вільної торгівлі та двосторонніх угод у формуванні стабільних торговельних відносин.

3. Було проведено аналіз стану та динаміки зовнішньої торгівлі товарами між Україною та Туреччиною. Було виявлено, що незважаючи на позитивну динаміку, існують проблеми, такі як торговельні бар'єри та нерозвинена інфраструктура.

4. Чинники, що впливають на зовнішньоторговельні відносини між Україною та Туреччиною, були проаналізовані. Було виявлено, що політична стабільність та економічні реформи в обох країнах можуть зміцнити торговельні відносини.

5. Проблеми розвитку зовнішньоторговельних відносин між Україною та Туреччиною були виявлені. Серед них - торговельні бар'єри, які включають мита та нетарифні бар'єри, які гальмують вільний рух товарів і послуг.

6. Важливість інтеграції у глобальні виробничі та постачальницькі ланцюги була виявлена. Зокрема, вдосконалення логістичних маршрутів між країнами може сприяти підвищенню торговельного обміну.

7. Була виявлена потреба в глибокій двосторонній співпраці в області технологій та інновацій, яка може сприяти створенню нових можливостей для торговельного обміну.

8. Важливість справедливого та прозорого регулювання торговельних відносин була підкреслена. Це включає в себе зменшення корупції, поліпшення правового середовища та підвищення стандартів якості.

9. Було визнано, що незважаючи на виклики, Україна та Туреччина мають значний потенціал для розширення та поглиблення економічного співробітництва. Обидві країни володіють великим ринковим потенціалом, багатими природними ресурсами та сильним географічним положенням, що створює сприятливі умови для взаємовигідної торгівлі та інвестицій

10. Були запропоновані шляхи удосконалення зовнішньоторговельних відносин між Україною та Туреччиною. До них належать політико-економічне зміцнення відносин, удосконалення інфраструктури, зменшення торговельних бар'єрів та активізація двосторонніх угод.

Головний висновок роботи полягає в тому, що подальше удосконалення зовнішньоторговельних відносин між Україною та Туреччиною потребує координованих зусиль з обох сторін, включаючи стратегічне планування, інвестиції в інфраструктуру, зменшення торговельних бар'єрів та реалізацію ефективних двосторонніх угод.

АНОТАЦІЯ

Уйсал В.Д. «Удосконалення зовнішньоторговельних відносин Україна-Туреччина».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини». - Одеський національний економічний університет. - Одеса, 2023 р.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є зовнішньоторговельні відносини між Україною та Туреччиною та шляхи їх удосконалення.

У дипломній роботі розглядаються теоретичні аспекти зовнішньоторговельних відносин, визначаються основні проблеми та можливості співпраці між Україною та Туреччиною, а також аналізуються чинники, які впливають на розвиток двосторонньої торгівлі.

Проаналізовано стан та динаміку зовнішньоторговельних відносин між Україною та Туреччиною, зокрема, географічну та галузеву структуру торгівлі. Розглянуто вплив політичних, економічних та соціальних чинників на торговельну співпрацю двох країн та виокремлені основні проблеми, що заважають розвитку зовнішньоторговельних відносин.

Запропоновано шляхи удосконалення та підвищення ефективності зовнішньоторговельної співпраці між Україною та Туреччиною на основі проведеного аналізу. Розроблено заходи щодо створення сприятливих умов для розвитку торгівлі, зокрема шляхом розширення двосторонніх угод, підтримки спільних проектів та інфраструктурних ініціатив, підвищення конкурентоспроможності та диверсифікації експортного потенціалу обох країн.

Ключові слова: зовнішньоторговельні відносини, Україна, Туреччина, міжнародна торгівля, прямі іноземні інвестиції, міжнародна співпраця, конкурентоспроможність, диверсифікація експорту, двосторонні угоди, зона вільної торгівлі.

ANNOTATION

Uysal V.D. «Improvement of Ukraine-Turkey Trade Relations».

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 292 "International Economic Relations" under the educational program "International Economic Relations". - Odesa National University of Economics. - Odesa, 2023

The bachelor's thesis consists of three chapters. The research focuses on the trade relations between Ukraine and Turkey and ways to improve them.

The thesis examines the theoretical aspects of trade relations, identifies the main problems and opportunities for cooperation between Ukraine and Turkey, and analyzes the factors influencing bilateral trade development.

The state and dynamics of trade relations between Ukraine and Turkey are analyzed, including the geographic and sectoral structure of trade. The impact of political, economic, and social factors on trade cooperation between the two countries is discussed, and the main challenges hindering the development of trade relations are identified.

The thesis proposes ways to improve and enhance the effectiveness of trade cooperation between Ukraine and Turkey based on the conducted analysis. Measures are developed to create favorable conditions for trade development, including the expansion of bilateral agreements, support for joint projects and infrastructure initiatives, and the enhancement of competitiveness and export diversification of both countries.

Keywords: trade relations, Ukraine, Turkey, international trade, foreign direct investment, international cooperation, competitiveness, export diversification, bilateral agreements, free trade zone.